

QENDRA E TRANSFERIMIT TË TEKNOLOGJIVE BUJQËSORE VLORË

Studim: Ndikimi i krasitjes verore në cilësinë e prodhimit në kulturën e Kajsisë
Viti parë i studimit - 2017

1. Hyrje

Krasitja verore është një nga trajtimet më të rëndësishme teknike të aplikuara në pemë frutore. Krasitja është e rëndësishme për vendosjen e marrëdhënieve midis rritjes, së masës gjethore ku zhvillohet, fotosinteza vjetore dhe ndërtimit të rezervave nga bima për marrjen e rendimenteve të mira me fruta të cilësisë së lartë (Lang, 2001).

Ekzistojnë disa qasje për krasitjen verore në pemët frutore, por të gjithë kanë një qëllim të përbashkët: zbulimin e asaj që duhet korrigjuar nga gabimet e mundshme gjatë sezonit të dimrit (krasitjes dimërore).

Pavarësisht se është konsideruar “krasitje jashtë sezonit”, krasitja e gjelbër e pemëve frutore ka vendin e saj. Krasitja e gjelbër mund të jetë e nevojshme për të riparuar degët e dëmtuara të pemëve nga era ose nga një peshë e madhe e frutave.

Krasitja e verës është shumë e rëndësishme pasi ndihmon në menaxhimin e madhësisë së përgjithshme të pemës, e cila është e dobishme për të reduktuar madhësinë e kurorës.

2. Materiali dhe metoda

Eksperimenti u krye në vitin 2017 (viti i parë i studimit). Pemët ku u ngrit studimi janë me moshë 8 vjeçare në një pemishte të mbjellë me kajsia në bazën eksperimentale Shamogjin në distancë 4 x4 m.

Në këtë studim, krasitja verore u krye në periudha të ndryshme.

Trajtimet u kryen si më poshtë:

1. Krasitja e gjelbër para vjeljes së prodhimit
2. Krasitja e gjelbër pas vjeljes së prodhimit

Këto trajtime u krahasuan

3. Me pemët e pa krasitura (Kontrolli).

3. Rezultate dhe diskutime

Pemët u zgjodhën uniforme bazuar në madhësinë e bimës, perimetrin e trungut dhe numrin e bimëve. Pemët ishin ≈ 2.5 deri 3.0 m të lartë dhe 2.5 deri 3.5 m të gjerë. Të gjitha pemët ishin të krasitura në mënyrë uniforme gjatë sezonit të dimrit. Krasitja dimërore është kryer në muajin janar dhe përbëhet nga drejtimi i degëve vertikale për të ruajtur lartësinë e pemës 2,5 m.

Figurë 1. Pamje nga parcela e studimit

Të gjitha pemët që janë krasitur në verë ju janë larguar degët që kryqëzonin njëra- tjetrën, shkurtim të degëve që pengonin futjen e dritës në kurorë duke lehtësuar kurorën për një ajrosje dhe dritëzim sa më të mirë.

31. Rritja e Volumi të kurorës

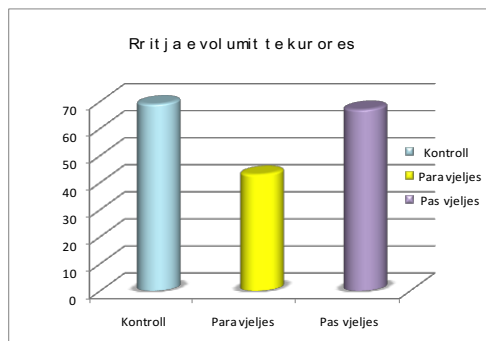
Vëllimi i kurorës (V), është llogaritur duke matur lartësinë e kulmit të kurorës (h) dhe gjerësinë e krahëve duke përdorur formulën $V = \pi r^2 * h/2$.

Shkurtimi i lastarëve kishte efekt të rëndësishëm në zgjerimin e gjatësisë dhe gjerësisë së bimës si dhe diametër në të dy afatet para dhe pas vjeljes (Tabela Nr 1).

Ndikimi i krasitjes verore dhe asaj të dimrit në gjatësinë mesatare të lastarëve dhe diametrit të trungut ishte i dukshëm

Tabelë 1. Rritja e volumit të kurorës

Provat	Rritja mesatare e volumit të kurorës		
	V1 m3	V2 m3	Rritja (%)
Kontroll	3.59	6.07	69
Para vjeljes	5.56	7.98	43
Pas vjeljes	4.11	6.87	67

Grafikë 1. Rritja e volumit të kurorës

Në treguesin e rritjes vjetore të volumit të kurorës në provën e krasitjes verore para vjeljes kurora ka një rritje më të vogël se në dy provat e tjera. Kjo tregon se krasitja verore e lastarëve ka ulur gjatësinë e lastarëve duke zvogëluar kështu volumin e kurorës për një menaxhim më të mirë të kurorës për kryerjen e operacioneve të tjera.

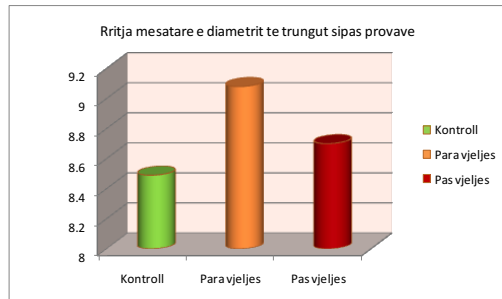
Në pemët, ku krasitja verore u zhvillua para vjeljes së prodhimit dhe pse një pjesë e prodhimit u largua së bashku me lastarët e shkurtuar pema ka aritur të përtërihet me shpejt se në rastin e krasitjes verore pas vjeljes

3.2 Rritja e diametrit të trungut

Për treguesin rritja e diametrit të trungut në pemët e krasitura para vjeljes ishte më e madhe se në dy provat e tjera atë të kontrollit dhe atë të krasitjes pas vjeljes së prodhimit

Tabelë 2. Rritja e diametrit të trungut

Provat	Mes. e D (cm)	Mes. D.(cm)	Mesatarja	Klasat
Kontroll	8.47	8.51	8.49	be
Para vjeljes	9.02	9.14	9.08	a
Pas vjeljes	8.68	8.72	8.7	bc

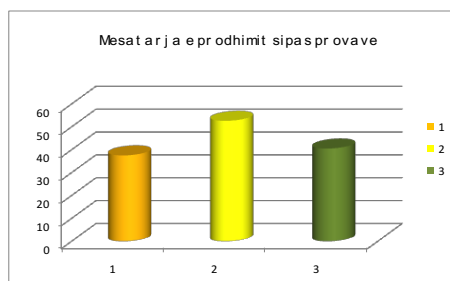

Grafikë 2. Rritja mesatare e diametrit të trungut

3.3 Prodhimi

Tabelë 3. Prodhimi mesatar sipas provave

Provat	Mes. Prodhimi kg/rrënjë
Kontroll	37.5
Para vjeljes	52.6
Pas vjeljes	40.5

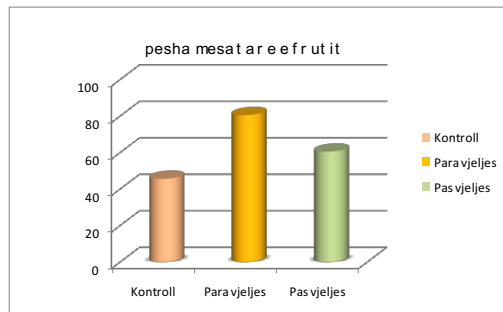

Grafikë 3. Mesatarja e prodhimit sipas provave

Krasitja verore kishte efekte të rëndësishme në prodhimin e frutave të pemëve të kajsisë. Prodhimi më i lartë (kg / bimë), është marrë në pemët e krasitura para vjeljes krahasuar me sasinë e prodhimit të marrë në dy provat e tjera.

3.4 Peshë mesatare e frutave

Provat	Peshë Mesatare e frutit
Kontroll	45.6
Para vjeljes	80.5
Pas vjeljes	60.5

Grafikë 4. Peshë mesatare e frutit sipas provave

Krasitja verore kish te efekt të rëndësishëm në peshën mesatare të frutave të kajsise pasi në proven e krasitjes verore ku një pjesë e lastarëve u largua para vjeljes së prodhimit peshë mesatare e frutit u rrit ndjeshëm në krahasim me dy provat e tjera.

4. Konkluzione

Krasitja verore ka një ndikim të madh sepse : zvogëlon gjatësinë e pemës, përmirëson cilësinë e frutit, në saj të dritës më të mirë në kurorë, rrit ndjeshëm përqindjen e frutave të tregtueshme(fruta me pamje tregtare më të mirë).

Pika kryesore e këtij studimi ishte kontrolli i rritjes së pemës duke kryer krasitjen verore e cila ndikon në rritjen e prodhimit dhe marjen e frutave me cilësi më të lartë.

5. Rekomandime

Studimi aktual sugjeroi kryerjen çdo vit të këtij operacioni të rëndësishëm për krijimin e një raporti të drejtë midis masës gjetnore e asaj drunore dhe korrëgjimin e gabimeve të bëra në krasitjen dimërore..

Krasitja verore ndikon pozitivisht në cilësinë e frutave dhe në pamjen e tyre tregtare

6. Literatura

BASSI D., GUERRIERO R., GUERRIERI F., MONTELEONE P., RIZZO M., VITI R., 2003 - *Apricot*, pp. 24-49. - In: BASSI D. (ed.) *Groëth habit in stone-fruit trees*. Il divulgatore, Bologna, Italy.

CHALMERS D.J., MITCHELL P.D., VAN HECK L., 1981 -*Control of peach tree groëth and productivity by regulated ëater supply, tree density and summer pruning*. - J. Am. Soc.Hortic. Sci., 106: 307-312.

DAY K.R., DEJONG T.M., HEËITT A., 1989 – *Postharvest and preharvest summer pruning of 'Firebrite' nectarine trees.* - HortScience, 24: 238-240.

FERREE D.C., MYERS S.C., ROM C.R., TAYLOR B.H., 1984 - *Physiological aspects of summer pruning.* - Acta Horticulturae, 146: 243-252.

GIOVANNINI D., NERI D., DI VAIO C., SANSAVINI S., DEL VECCHIO G., GUARINO F., PENNONE C., ABETI D., COLOMBO R., 2010 - *Efficienza gestionale degli impianti di pesco in un confronto Nord-Sud.* - Frutticoltura, 7/8: 16-26.

GUERRIERO R., SCALABRELLI G., 1982 - *Relationship between bud dormancy and flowering and fruiting behaviour on different apricot varieties along the Tuscan coast line. A) changes of one year shoot morphogenetic gradient during rest period.* - Acta Horticulturae, 121: 85-92.

GUERRIERO R., VITI R., 1997 - *Problemi relativi alla biologia fiorale e di fruttificazione dell'albicocco.* - Italus Hortus, 4: 29-36. GUERRIERO R., XILOYANNIS C., 1975 a – *Comportamento produttivo di alcune cultivar di albicocco nel litorale toscano.* - Proceeding of "Problemi e prospettive della coltura dell'albicocco", Imola, Italy, pp. 83-92.

GUERRIERO R., XILOYANNIS C., 1975 b - *Rapporti tra andamento climatico, dormienza habitus vegetativo e produttivo nell'albicocco.* - Proceeding of "Problemi e prospettive della coltura dell'albicocco", Imola, Italy, pp. 35-44.

HOSSAIN A.B.M.S., MIZUTANI F., 2008 - *Dormancy peach trees and fruit quality development by using summer pruning as physiological changed dormancy component.* - Austr. J. of Basic and Appl. Sci., 2: 844-849.

HOSSAIN A.B.M.S., MIZUTANI F., ONGUSO J.M., 2004 - *Effects of summer pruning on maintaining the shape of slender spindle bush of peach tree grafted on vigorous rootstock.* - J. of the Jap. Soc. of Agric. Tech. Manag., 11: 55-62.

KAPPEL F., BOUTHILLIER M., 1995 - *Rootstock, severity of dormant pruning, and summer pruning influences on peach tree size, yield, and fruit quality.* - Canadian J. of Plant Sci., pp. 491-496.

LANZELOTTI J., GONZALEZ B.A., BORAGNO O.A., 1998 - *Different dates of pruning in peach tree.* - Acta Horticulturae, 465: 629-635.

Specialistë:

Athina Llambro

Adhurim Lazaj

Ornela Boçova